

መንግስቲ ሓደስቲ ሃገራውያን ስጉምትታት የተኣታቱ ኣሎ

ለበዳ ካብ ቁጽጽር ወጻኢ ንኸይከይድ መንግስቲ ሓደስቲ ሃገራዊ ስጉምትታት የተኣታቱ ኣሎ። ብምሉኡም ልዕሊ 65 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት ብዝቐልጠፈ ክታበት ዳግመ-ሕደሳ ክወሃቦም እዩ ዝለዓለ ኣገዳስነት ዘለዎ።

— ለበዳ ኣይብቅዐን ኢዩ ዘሎ፡ እንተኹነ ግና፡ ናብ ሓድሽ መድረኽ እዩ ተሰጋጊሩ ዘሎ። ለብዒ ምሳና ክህሉ ምዃኑ ክንለማመዶ ዘለና ተርእዮ እዩ። ሳላ ክታበት ኣብ ሕብረተሰብና ሕጂ ለብዒ ወላ እንተዛየደ ክንጾር ንኸእል ኢና። በቲ ሓደ ወገን ሆስፒታላትና ካብ ዓቕን ንላዕሊ መሊኦን ሕክምናታትና ካብ ዓቕመን ንላዕሊ ክይኮነን ከነወግድ ኣለና። በቲ ካልኣይ ሸነኹ ድማ ህዝብና ብዝተኸለለ መጠን ንቡር ህይወት ክሕልፍ እዩ ድሌትና። ብቐጻሊ እዞም ስጉምትታት ሚዛናውያን ከምዝኾኑ ክንገብር ኣለና ይብል ቀዳማይ ሚኒስተር ዮናስ ጋኣር ስተኣረ።

ለብዒ ሕጂ እናዛየደ ኢዩ። ኣገልግሎታት ጥዕናን ክንክንን ጸቕጢ ይበዝሐን ኣሎ። ኣብ ንኡሳን ዘባታትና ይኹን ኣብ ሆስፒታላትና እናኸበደ ኢዩ። ስለዚ መንግስቲ ሕጂ ካብ ቁጽጽር ወጻኢ ንኸይከይድ ሃገራውያን ስጉምትታት የተኣታቱ ኣሎ።

— እቶም ክታበት ዳግመ-ሕደሳ ዝወሰዱ ኣብ ሆስፒታል ክኣትዉ ዘሎ ተኸእሎ ጸቢብ እዩ። ሕጂ ኣቲ ቐንዲ ዘገድስ ስጉምቲ ክኸተቡ ዘለዎም ሰባት ንክኸተቡ ዝወሃቦ ዕድላት እሺ ኢሉም ንክቐበልዎ እዩ ይብል ቀዳማይ ሚኒስተር ስተኣረ።

መንግስቲ ሓደስቲ ስጉምትታት የተኣታቱ ኣሎ። እዞም ስጉምትታት ካብ 1 ታሕሳስ ንኔው ዝትግበሩ ኩይኖም፡ እቶም ምሕጽንታታት ከኣ ካብ ሕጂ ኣትሒዞም እዮም ዝምልከቱና። ንዘይተወሰነ ግዜ ዝቐጽሉ ኮይኖም ኣብ ምኽርታትን ምሕጽንታታትን ቤት-ጽሕፈት ጉዳያት ጥዕናን ትካል ህዝባዊ ጥዕናን ዝተሞርኮሱ ድማ እዮም።

ሓደስቲ ሃገራውያን ስጉምትታት

ሕጂ ክልተ ሓደስቲ ሕግታት ነተኣታቱ ዘለና፡

- ምስ ልቡዕ ሰብ ትቕመጥ እንተሃሊኻ ኩይንካ ክሳብ ኣሉታዊ ዝውጽኡቱ መርመራ ዝመጽኣካ ኣብ ዝተወረብካ ክትጸንሕ ኣለካ (ንካልኣት ተመሳሳሊ ምቕርራብ ዘለዎም እውን ይምልከት፡ ንኣብነት ብሓደ ዘይነበሩ ፍቕራት)። እዚ ንዓባይቲ ዝምልከት ኩይት፡ ተኸተብ ኣይትከተብ ብዘየገድስ እዩ ዝምልከተካ። ክቱብ እንተደኣ ኩይንካ ኣሉታዊ ዝውጽኡቱ መርመራ ምስ ዝመጽኣካ ካብ ውሽባ ክትወጽእ ትኸእል ኢኻ፡ እንተኹነ ግና፡

ደንገጽ ተባሂልካ ድሕሪ ሽውዓተ መዓልታት ከም ብሓድሽ ከትምርመር አለካ። ዘይከቱብ እንተደኣ ኮይንካ ኣሉታዊ ዝውጽኢቱ መርመራ ምስ መጽአካ ካብ ውሽባ ከትወጽእ ትኽእል ኢኻ። ይኹን እምበር መዓልታዊ ንሽውዓተ መዓልታት ፍጡን መርመራ ከተካይድ ወይ ሓላንቲ መዓልቲ እንዳጸቕጥካ ንሽውዓተ መዓልታት መርመራ-PCR ከተካይድ አለካ። ምስ ልቡዕ ሰብ ዝቐመጡ ቁልዑ ከምርመሩ ግዴታ የብሎምን። ንከምርመሩ ግና ንምሕጻን።

- ኮቪድ-19 እንተደኣ ሒዙካ ንሓሙሽተ መዓልታት ግድን ከትግለል አለካ። ተኸተብ ኣይትኸተብ ብዘየገድስ ኢኻ እዚ ሕጊ ከትኸተሎ ዘለካ። ከሳብ ሕጂ ምልክታት ዘይብሎም ክቱባን ን2 መዓልታት ይገለሉ ዝብል ቅጥዒ ኢና ክንክተል ጸኒሕና። ከም ተወሳኺ ካብ ግለላ ንክትወጽእ እተን መወዳእታ 24 ሰዓታት ብዘይ ረስኒ ከተሕልፈን አለካ።

ገለ ሓደስቲ ሃገራውያን ምሕጽንታታት ነመሓላልፍ አለና፡

- ኣብ ኣገልግሎታት ጥዕናን ክንክንን መሸፈኒ ኣፍን ኣፍንጫን ክጥቀሙ ዝሓሸ እዩ ዝብል ሃገራዊ ምሕጽንታ ነሕልፍ አለና።
- ርሕቀት ምሕላው ዘይከኣል እንተደኣ ኮይኑ ኣብ ህዝባዊ መጓዳዝያ፣ ታክሲ፣ ድኳናትን ማእከላት ዕዳጋን መሸፈኒ ኣፍን ኣፍንጫን ክትጥቀሙ ዝሓሸ እዩ ዝብል ሃገራዊ ምሕጽንታ ነሕልፍ አለና።
- ከም ተወሳኺ ለብዒ ዝያዳ ዘስፋሕፋሓሉን ኣገልግሎት ጥዕናን ክንክንን ልዑል ተጽዕኖ ዝረኣየሉን ቦታታት ተማሃሮ ብቐጻሊ መርመራ ይገበረሎም ዝብል ምሕጽንታ ንቐጽሎ አለና።
- ኣብ ለብዒ እናገነነ ዝመጸለን ንኡሳን ዞባታት ኣገልግሎት ጥዕና ልዑል ተጽዕኖ ምስ ዝህልዎ ሰራሕተኛታት ኣብ ቤቶም ኮይኖም ንክሰርሑ ዘለዎም ዕድላት ዝያዳ ክጥቀሙሉ መንግስቲ ይሓትት።

እዚ ዓይነተ ሻይረስ ኦሚክሮን ንኺይስፋሕፍሕ [tiltakene som regjeringen innførte mandag 29 november/መንግስቲ ብስነይ ዕለት 29 ሕዳር ዘተኣታተዎም ስጉምትታት](#) ኣብ ርእሲኡ ዝተኣታቶ ዘሎ ስጉምቲታት እዩ።

—እተን ለብዒ ዝገነነለንን ኣገልግሎታት ጥዕናን ክንክንን እውን ተወሳኺ ተጽዕኖ ዝረኣየለን ዘሎ ንኡሳን-ዞባታት ናይ ገዛእ ርእሰን ዝተረሩ ከባብያዊ ስጉምትታት ከተኣታታዎ ገምጋም ከካይዳ ይግብኣን ብምባል ሚኒስተር ጥዕናን ክንክንን ኢንግቪልድ ሸርኮል ተተሓሳስብ።

ንኡሳን ዞባታት ክታቦታት ብቐሊሉ ከምዝርከብ ክገብራ ግዴታ አለወን

ንኡሳን-ዞባታት ፍጥነት መስርሕ ክትበት ከቃልጥፎኦ ሕጂ መንግስቲ ይሓተን አሎ። ንኡሳን ዞባታትና ሰብ ቆጶራ ከይሓዘ ክታቦት ክኸተብ ዕድል ከምዝህልዎ ክገብራ አለወን። ካብ ንቡር ሰዓታት ስራሕ ወጻኢ ውን ናይ ምኽታብ ዕድላት ክህሉ

አሎም። ንኡብነት ካብ ሰዓታት ስራሕ ወጻኢ ቁጻራ ከይሓዘካ ናይ ምኽታብ ዕድል ወይ ኣብ ቤትካ እናተሓከምካ ዝወሃብ ክታብት ንክህሉ።

– ብዙሓት ንኡሳን ዘባታት ሰብ ንክኸተብ ንኺቃልላሎም ብተበላሓትነት ዝተሰነዩ ውሕሎላን ፍታሓት ከተኣታትዎ ጸኒሐን ኣለዎ። ሕጂ ክታብታት ብዝተኸለለ መጠን ተረካቢ ንክኸውን ሕጋጋት ደንጊግና ኣለና። ሃገራዊ ተለፎን ክታብት እውን ክንከፍት ኢና። ናብዚ መስመር ብምድዋል ሰብ ብዝተፈላለዩ ቋንቋታት ፍልጠታውን ግብራውን ሕቶታት ከምለሰሎም ይኸእል ትብል ሚኒስተር ጥዕናን ክንክንን ኢንግቪልድ ሸርኮል።

ብምሉኡም ልዕሊ 65 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት ክታብት ክኸተቡ ዕድል ምስ ተወሃቦም ንኡሳን-ዘባታትና ነቶም 45 ዓመትን ልዕሊኡን ዝዕድሚኦም ሰባት ክታብት ዳግሙ-ሕደሳ ንክህብዎም መንግስቲ ሓቲቲውን ኣሎ። ኩሎም ኣብ ኣገልግሎት ጥዕናን ክንክንን ዝሰርሑ እውን ክታብት ዳግሙ-ሕደሳ ክወስዱ ዕድል ክወሃቦም እዩ።

– ኣብዚ ዘለናሩ ህሉው ኩነታት ብምሉኡም ልዕሊ 65 ዓመት ዝዕድሚኦም ሰባት ብዝቐልጠፈ ክታብት ዳግሙ-ሕደሳ ክወሃቦም ዝብል እቲ ዝለዓለ ኣገዳስነት ዘለዎ ስጉምቲ ኢዩ። እዚ ኣዝዮም ተረርቲ ዝኹኑ ስጉምታት ንምትእትታው ኣድላይነቱ ከምዝቐንስ ክገብር እዩ። ካብዚ ለበዳ ዘጋገብና ክታብት እዩ ትብል ሚኒስተር ጥዕናን ክንክንን ኢንግቪልድ ሸርኮል።

ክሳብ ኣፋሲጋ ዘሎ እዋን ብምሉኡም እቶም በጽሒ ክፋል ህዝብና ክታብት ዳግሙ-ሕደሳ ክወሃቦም ዕድል ክረኽቡ መንግስቲ መደብ ይሕንጽጽ ኣሎ። እዚ ማለት ንኡሳን-ዘባታትን ንሰሙን 400 000 መራፍእ ክወግእ መደብ ክሕንጽጽ ኣለዎን ማለት ኢዩ።

ዝተሓደሰ መደብ ስትራቴጅን ድሉውነትን

ለበዳ ኮቪድ-19 ንምምካት ንኸተሎ መደብ ስትራቴጅን ድሉውነትን መንግስቲ ኣሓዲሱዎ ኣሎ።

– እዚ ስትራቴጂ እዚ ብቐዕ ድሉውነት ሒዘና ክንቐጽል ዘኸለለና ኩይኑ ለበዳ ካብ ቁጽጽር ወጻኢ ንኺይከደና ከኣ ቀልጢፍና ተረርቲ ስጉምታት ከነተኣታቱ ዘኸለለና እዩ። መዓልታዊ ህይወትና ምስ ምዕባል ኩነታት ለበዳ ከነመሳሰሎ፡ ኣብ ኣገልግሎታት ጥዕና እኹል ዓቕምታት ከምዝህልወና ክንገብርን ቁጠባናን ቦታታት ስራሕናን ክንዕቅብን ኣለና ማለት እዩ ይብል ቀዳማይ ሚኒስተር ዮናስ ጋኣር ስተረ።

ኣብዚ እዋን እዚ እቲ ዝግበዩ ሸቶና እዚ ለበዳ ካብ ቁጽጽር ንከይወጽእ ምውሓስ እዩ፡ መታን ጸር ጥዕና ኣብ ክንጸረሉ ዘይንኸእል ደረጃ ከይበጽሕን ዓቕምታት ኣገልግሎታት ጥዕና ንኡሳን ዘባታትናን ሆስፒታላትናን ዝወርደን ተጽዕኖ ካብ ዓቕመን ንላዕሊ ንከይኹውን ብዝብል ኢዩ። ብዝተኸለለ መጠን ቁልዑን መንእሰያትን ክንከላኸለሎም፡ ህዝባዊ ኣገልግሎታት ብቐዓቱ ክሕልውን ቁጠባና ክንከላኸለሎን ኣለና። ህሉው ደረጃ ድሉውነት ክሳብ መወዳእታ ሚያዝያ ዝመጽእ ዘሎ ዓመት ከም ዘለዎ እዩ ክጸንሕ።